

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus XIII. De Religiosis Domibus & Capellis Monachorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS XIII.

DE

Religiosis domibus, & Capellis Monachorum.

Religiosa domus est quilibet locus pius auctoritate Episcopi erectus, sive sit consecratus, ut Ecclesie & Oratoria, sive non, ut hospitalia. Locus pius vocatur, in quo operapietatis & charitatis exercentur, ut Xenodochia, in quibus peregrini pauperes suscipiuntur, Nosocomia, in quibus infirmis servitur, Orphanotrophia, in quibus pueri orphani educantur &c. Capellæ Monachorum sunt Ecclesie à Monasteriorum Ecclesiis separatae, in quibus Regulares Sacramenta administrant.

Quæres primò. Cui Religiosæ domus sunt subjectæ?

R. Omnes Religiosæ domus Episcopo intra cujus Dioccesin existunt, sunt subjectæ, ita ut Episcopus, si constet, vel domum Religiosam in sua Diocesi situatam esse probari possit, super omnibus juribus Episcopalibus fundatam habeat intentionem; nisi locum illum speciali præscriptionis jure, aut Privilegio Apostolico exemptum esse ostendatur. *Can. omnes Basilica. 10. caus. 16. q. 7. cap. cum olim. 18. de præscript. cap. constitutus. 6. cap. cum Venerabilis. 7. cap. cum dilectus. 8. de Religios. domib.* Si du-

R, D, Schmorrenberg Instir. J. Can.

bitetur de aliqua Ecclesia, in cujus Diocesi sita sit, tunc ea illi subjecta est Episcopo, qui antequam Ecclesia illa edificaretur, incolis illius loci Sacramenta baptismi & confirmationis administravit. *Cap. 1. de Religios. domib.*

Quæres secundò. Cui Episcopo subjecta est Ecclesia, quæ Ecclesie alterius Diocesis unita fuit?

R. Talis Ecclesia manet subjecta Episcopo, in cujus Diocesi existit. *Cap. quia Monasterium. 2. de Religios. domib.* Papa enim per Privilegium aut gratiæ concessionem alterius Episcopi juribus derogare non intendit: ideòque Monasterium vel Ecclesia, cui incorporatio facta, jurisdictioni illius Episcopi, in cujus Diocesi Ecclesia unita existit, respectivè tantum in iis, quæ ad Ecclesiam alterius Diocesis Episcopo subjectam pertinent, subjicitur.

Quæres tertio. An Episcopus Regularem suæ Diocesis Ecclesiam in sæcularem mutare valeat?

R. Nulli Prælato Papæ inferiori Monasteria in quibus Religiosi vivunt, ad statum sæcularem reducendi competit facultas. *Cap. inter quatuor. 5. de Religios. domib.* Ratio est: ne in via DEI,

G g g ia

in qua de virtute in virtutem ascenden-
dum est, descensus fiat, uti fieret, si
Monasterium aliquod sæcularizetur:
ideoque si Monasterium desolatum re-
staurandum sit, aut reformandum, id
hoc ordine fieri debet. 1mo. Reforma-
tio per Religiosos ejusdem Monasterii
est instituenda. 2do. In eorum defectu
ex aliis ejusdem Ordinis Monasteriis Re-
ligiosi Stricteris observantiæ sunt evo-
candi. 3^{io}. Si nec illi haberi possint,
reformatio per Religiosos alterius Or-
dinis fieri debet. *Cap. relatum. 7. ne Cle-
rici vel Monach.* 4to. Si reformatio per
Regulares institui nequit, sæculares
Clerici in locum Regularium sunt col-
locandi. *Gloss. in cit. cap. inter quatuor.
Verb. Regulares.*

Quæres *quarto*. An hospitalia sint be-
neficia?

R. Hospitalia non sunt beneficia,
quapropter eorum administratio tam
Clericis sæcularibus, quam etiam Laicis
committi potest, nisi Ecclesiæ vel be-
neficio Ecclesiastico accessorie unita fo-
rent. Si tamen hospitalia & similia lo-
ca pia autoritate Episcopi fuerint ere-
cta, eorum Administratores Episcopo
quotannis suæ administrationis ratio-
nem reddere tenentur, ac ab Ordinariis
visitari possunt. *Trident. Sess. 22. de Re-
form. cap. 8. & 9.*

Quæres *quinto*. An loca pia absque
autoritate Episcopi erecta eidem nihi-
lominus sint subjecta?

R. Quamvis talia loca domus Reli-
giosæ non sint: ideoque Episcopi Juris-
dictioni directè non subjiciantur; quia
tamen Episcopus omnium piarum fun-

dationum est Executor, prædicta lo-
ca Ordinarius inquirere & visitare
potest, an juxta piam fundatorum in-
tentionem bona deputata debite admi-
nistrantur, & applicentur, quia juxta
cap. tua nobis. 17. de testam. In omnibus
piis voluntatibus per locorum Episco-
pos providendum, ut secundum defun-
cti voluntatem univèrsa procedant. In
cap. de Xenodochiis. 3. de Relig. dom. Man-
datur, ut per sollicitudinem Episcopo-
rum, in quorum Diocesi existunt, ad
easdem utilitates, quibus constituta
sunt, ordinentur, sive applicentur. His
conformiter *Trident. Sess. 25. de Reform.
cap. 8.* Ordinatur, ut si hospitalia ad cer-
tum peregrinorum aut infirmorum u-
sum, aut aliarum personarum genus
suscipiendum fuerint instituta, nec in
loco, ubi sunt dicta hospitalia, similes
personæ, aut perpauca reperiantur, ut
fructus illorum in alium pium usum,
qui eorum intentioni proximior sit, ac
pro loco aut tempore utilior, conver-
tantur.

Quæres *sexto*. An Episcopus permit-
tere possit, ut in sua Diocesi novus Or-
do Religiosus, aut nova Congregatio
Religiosa instituantur?

R. Antiquitus Ordines primò ab
Episcopis, in cujus Diocesi habebant
Monasteria, approbabantur: modò nul-
li Religiosi Ordines absque Summi Pon-
tificis autoritate institui possunt, ex
Decreto Concilii Lateranensis in *cap. fin.
de Relig. dom. & Concil. Lugdunens. in
cap. unic. eod. in 6.*

Quæres *septimo*. Quot modis Capella
vel Ecclesia Monasterio subjecta esse po-
test?

R. Qua-

Re. Quatuor modis sequentibus:
 1. Tantum quoad jus Patronatus, quod Monasterium vel ex fundatione, vel ex collatione Patroni habet: & tunc Prælati Monasterii Clericum sive Regularem sive sæcularem tantum jus competit præsentandi, pro beneficii qualitate. Illud enim ex hoc, quod jus Patronatus penes Monasterium sit, beneficium regulare non est. 2. Capella vel Ecclesia Monasterio solum quoad temporalia subijcitur, quando videlicet decimæ aliique redditus temporales Monasterio sunt assignati, jure instituendi penes Episcopum, & præsentandi penes Superiorem Regularem remanente. De quo in *Can. sane. 6. caus. 16. q. 2.*
 3to. Capella Monasterio pleno jure est subiecta, quando præter jus percipiendi redditus temporales, etiam administratio Spiritualium, seu cura animarum in Monasterium est translata. 4to. Ecclesia Parochialis Monasterio plenissimo jure est subiecta, quando Prælati etiam jurisdictionem quasi Episcopalem in Parochianos exercet. De quo *Trident. Sess. 25. de Regular. cap. 11. in fine.*

Quæres octavo. Ex quibus causis Capella seu Ecclesia Monasterio subijci potest?

Re. Ex quatuor causis, 1mo. Ex fundatione, quando interveniente Episcopi autoritate eâ lege Capella est fundata, ut per viros Religiosos talis cœnobii illi deserviat. *Arg. Can. qua se mel. 4. caus. 19. q. 3.* 2do. Ex Privilegio, cujus tenor & forma diligenter inspicienda. *Cap. porro, 7. de Privileg.*

3to. Unione, quia Ecclesia Monasterio per Episcopum vel Papam est unita. *Cap. Sicut unire. 8. de excess. Pralat. Clement. si una. 2. de reb. Eccles. non alien.* 4to. Præscriptione quadragenariâ cum titulo, & immemoriali sine titulo. *Cap. auditis. 15. cap. cum olim. 18. de præscript.*

Quæres nono. Quam Prælati Monasterii in Capella quoad temporalia Monasterio subiecta obtinet potestatem?

Re. Rectorem ad illam præsentare potest, quem præsentatum Episcopus instituit, & institutus à Prælati directè destitui nequit, sunt clari textus in *cap. Monachis. 12. cap. in Lateranensi. 31. de Præbend. cap. in Ecclesiis. 1. de Capellis Monach.* Dixi: Directè: quia si Rector ab Episcopo in Ecclesia Monasterio subiecta institutus persona sit regularis, indirectè per revocationem ad claustrum beneficio privari potest: quia Monachus in Capella suo Monasterio subiecta existens manet Prælati sui obedientiaris, & consequenter revocabilis est.

Quæres decimo. Quam potestatem in Capella pleno jure Monasterio subiecta Prælati exercet?

Re. Tunc Prælati etiam quoad spiritualia Ecclesiæ per Vicarium vel perpetuum vel temporalem, sive ad nutum amovibilem providere debet. *Arg. Clement. unic. de excess. Pralat.* Unus autem Religiosus solus in tali Capella poni non debet, *Cap. fin. de Capell. Monach.* Cujus ratio datur in *cap. Monachi. 2. de Statu Monach.* Ne Religiosi soli inter Sæculares homines spiritualium hostium conflictum expectent, Sa-

lomone dicente : Væ soli , quia cum ceciderit , non est , qui subleuet eum.

Quæres *undecimò*. Quam Episcopus in Regulares in Capellis Monasterio unitis degentes habet jurisdictionem ?

R. Quamvis tales personæ aliàs sint exemptæ ; in iis tamen quæ ad curam animarum sæcularium spectant , Episcopo subjiuntur. *Trident. Sess. 25. de Regular. cap. 11.* Ita disponit : *1mò*. In Monasteriis seu domibus virorum seu mulierum , quibus imminet animarum cura personarum sæcularium , præter eas , quæ sunt de illorum Monasteriorum seu locorum Familia , personæ tam Regulares quàm Sæculares hujusmodi curam exercentes , subsunt immediatè in iis , quæ ad dictam curam & Sacramentorum administrationem pertinent , Jurisdictioni , Visitationi , & correctioni Episcopi , in cujus Diocesi sunt sita. *2dò*. Nullus in talibus Capellis Rector aut Vicarius etiam ad nutum amovibilis deputari potest , ni-

si de consensu Ordinarii , ac prævio examine per eum aut ejus Vicarium faciendo. *3tò*. Exemptis iis Monasteriis seu locis , in quibus Abbates , Generales , aut Capita Ordinum Sedem Ordinariam principalem habent , atque aliis Monasteriis seu domibus , in quibus Abbates , aut alii Regularium superiores jurisdictionem Episcopalem & temporalem in Parochos & Parochianos exercent.

Quæres *duodecimò*. Quales redditus in Capellis Monasterio unitis Rectoribus assignandi ?

R. Assignanda est iis portio congrua , id est tanta , ut honestam sustentationem Vicarii consideratis qualitatibus personæ , simulque ad hospitalitatem erga pauperes , juraque Episcopalia solvenda sufficiat. *Cap. de Monachis. 12. cap. extirpanda. 30. de Præbend. Trident. Sess. 6. de Reform.*

cap. 2. & Sess. 7. de Reform.

cap. 5.

